

Biedrības „Latvijas zivju audzētāju asociācija” ziņojums

(Līguma Nr. 2017/9.5/5 ZST, Valsts Zivsaimniecības
sadarbības tīkla aktivitāte „Nozaru organizāciju kapacitātes celšanas
pasākumi”)

2017

Biedrība „Latvijas zivju audzētāju asociācija” nodibināta 2006. gada 28. jūnijā, Rīgā.

Par biedrības biedru var kļūt jebkura juridiska vai fiziska persona vai tiesībspējīga personālsabiedrība, kura nodarbojas ar zivju audzēšanu. Lēmumu par biedra uzņemšanu biedrībā uz iesnieguma pamata pieņem valde.

Biedrības mērķi:

- Latvijas zivju audzētāju apvienošana;
- Labvēlīgas ekonomiskās un politiskās vides izveidošana zivju audzēšanai Latvijā;
- Zivju audzētāju interešu pārstāvēniecība valsts institūcijās un organizācijās. Kā arī nevalstiskajās organizācijās un ārvalstīs;
- Zivju audzētāju sadarbība ar valsts un ārvalstu institūcijām un organizācijām.

Biedrības valde:

- Ginta Kalvāne (AS „Nagli”);
- Ojārs Daubers (SIA „Oskars”);
- Arnis Zalcmanis (SIA „Skrunda”).

Biedrības juridiskā adrese:

„Skaldas”, Laidu pagasts, Kuldīgas novads, Latvija, LV-3317

Interneta vietne – www.latzaa.lv

Biedrības biedri:

- 1) **Akciju sabiedrība „NAGLI”**, LV 40003040664, Rīga, Viestura prospekts 2, LV1005. Faktiskā adrese: Rēzeknes novads, Nagļu pagasts, „Nagli”, LV-4631, tālr. 64662285, dzivaskarpas@inbox.lv. Nozare: NACE2 03.22 Saldūdens akvakultūra.
- 2) **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „OSKARS”**, LV 48702000765, Jaunjelgavas novads, Sērenes pagasts, Līči, LV-5123, tālr. 29298933, oskarfish@inbox.lv. Nozare: NACE2 03.22 Saldūdens akvakultūra.
- 3) **V. Kancāna individuālais uzņēmums „RIMZĀTI”**, LV 40002022591, Kuldīgas novads, Rendas pagasts, „Krastkalni”, LV-3319, tālr. 29162258, daina.rezonga@inbox.lv. Nozare: NACE2 03.22 Saldūdens akvakultūra.

- 4) **Zemnieku saimniecība „SKALDAS”**, LV 56101015241, Kuldīgas novads, Laidu pagasts, „Skaldas”, LV-3330, tālr. 26491943, skaldas@inbox.lv. Nozare: NACE2 03.22 Saldūdens akvakultūra.
- 5) **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „SKRUNDA”**, LV46103000821, Skrundas novads, Skrundas pagasts, „Zivsaimniecība”, tālr. 63331124, zivsaimnieciba@apollo.lv. Nozare: NACE2 03.22 Saldūdens akvakultūra.
- 6) **Zemnieku saimniecība „ŪDENSROZES”**, LV 59501015511, Pārgaujas novads, Stalbes pagasts, „Ūdensrozes”, LV-4151, tālr. 26520177, asaka8@inbox.lv. Nozare: NACE2 03.22 Saldūdens akvakultūra.
- 7) **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „W-4”**, LV 58701001981, Jaunjelgavas novads, Seces pagasts, „Silmači”, LV-5124, tālr. 26415092, w-4@inbox.lv. Nozare: NACE2 03.22 Saldūdens akvakultūra.
- 8) **Ērika Rāvas ZS**, LV 42101023594, Durbes nov., Durbe, Kaļķi, LV-3440, tālr. 29249390. Nozare: NACE2 03.22 Saldūdens akvakultūra.

Biedrības biedru apraksts:

AS „NAGĻI” ir lielākais gan saražotās produkcijas, gan apsaimniekoto dīķu platību ziņā, akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmums biedrībā. Zivju audzēšana notiek dīķos, to kopējā platība ir aptuveni 1500 ha. Dīķi ietilpst Natura 2000 teritorijā. Galvenā saražotā produkcija ir karpas preču zivju izmērā un pircējiem tiek piedāvāti arī to mazuļi, kā arī līdakas dažādos vecumos. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

SIA „OSKARS” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos, caurplūdes sistēmās un vairākās ūdens recirkulācijas tipa audzēšanas līnijās. Kopējā dīķu platība ir 292 ha. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis un mazuļi), kā arī foreles, pālijas, stores, sami, līdakas, līņi, baltie amūri un platpieri. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks karpām, samiem, līdakām, līņiem.

SIA „RIMZĀTI” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā apsaimniekoto dīķu platība ir 270 ha. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis), kā arī tiek audzēti un piedāvāti tirdzniecībai zelta ālantī (orfas). Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

SIA „SKALDAS” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā dīķu platība ir 70 ha. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis un mazuļi), kā arī tiek audzēti un tirgoti samu, līdaku, līņu un zandartu mazuļi. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

SIA „SKRUNDA” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā dīķu platība ir aptuveni 500 ha. Dīķi ietilpst Natura 2000 teritorijā. Audzētā produkcija ir karpas (preču zivis). Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

SIA „ŪDENSROZES” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā saimniecības dīķu platība ir 200 ha. Uzņēmumā tiek nodarbināti 3 darbinieki. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis), kā arī audzētas tiek līdakas un karūsas. Zivju realizācija notiek tās pārdodot un piedāvājot maksas makšķerēšanas pakalpojumus.

SIA „W-4” ir jaunākais biedrības akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmums, kas ar zivju audzēšanu nodarbojas no 2007. gada. Uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Darbības laikā kopējā dīķu platība tika palielināta, un pašreiz tā ir 86 ha. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis), kā arī karūsas, līdakas un līņu mazuļi. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks. Uzņēmums piedāvā arī maksas makšķerēšanas pakalpojumus.

Ērika Rāvas ZS akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā dīķu platība ir aptuveni 70 ha. Audzētā produkcija ir karpas, līdakas, zandarti, karūsas, līņi. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

Tikpat kā visa biedrībā „Latvijas zivju audzētāju asociācija” ietilpstošo akvakultūras dzīvnieku audzētavu produkcija tiek audzēta dīķos, kuru kopējā platība ir aptuveni 3000 ha. Biedrības zivju audzētavās tiek nodarbināti aptuveni 59 patstāvīgie darbinieki un 25 sezonas strādnieki. Galvenā saražotā produkcija ir karpas preču zivju

izmērā (>90%). Zivis tiek realizētas dzīvā un svaigā veidā gan pašos zivju audzēšanas uzņēmumos, gan piegādājot tās mazumtirdzniecības un pārstrādes uzņēmumiem.

Pamatprodukcijas, dīķa zivju (karpu) galvenā vērtība ir tāda, ka tā ir dabiska produkcija no dabiskas vides apstākļiem. Vairāku zivju audzētavu dīķu teritorijas atrodas Natura 2000 lieguma teritorijā. Zivju audzēšanas dīķu teritorijās ir izveidojies labvēlīgs biotops daudzu putnu un dzīvnieku sugu dzīvošanai. Iegūtā produkcija ir Latvijas izcelsmes veselīgs produkts, kam barošanai tiek izmantota dabiskā barība un graudi, bet mākslīgi ražotu granulēto barību izmanto tikai agrīnās audzēšanas stadijās.

Paveiktais 2017 gadā

Biedrība „Latvijas zivju audzētāju asociācija” aktīvi piedalās nozares darba grupās, sanāsmēs un padomēs, ZST aktivitātēs un citos pasākumos zivsaimniecības jomā, kā arī iesaistās Eiropas zivsaimniecības organizāciju rīkotajos pasākumos. Biedrības biedri un to pārstāvji ir piedalījušies apmācībās un pieredzes apmaiņas braucienos akvakultūras jomā.

Viens no galvenajiem šī gada biedrības izvirzītajiem uzdevumiem bija saistīts ar aktuālu problēmu – nemedijamo zivēdājdzīvnieku radītajiem zaudējumiem.

Viena no galvenajām problēmām visiem dīķu īpašniekiem ir līdzīga. Lielākos zaudējumus šādai akvakultūras darbībai rada zivēdājputni (kormorāns, gārnis (pelēkais un baltais), zivju ērglis u.c.), kas galvenokārt ietekmi atstāj uz zivju mazuļiem, kā arī dīķos dzīvojošie gulbji un pīles u.c. putni nodara zaudējumus, apēdot zivīm izbaroto barību. Ievērojamu ietekmi zivju saimniecībām nodara arī zivēdāji dzīvnieki (ūdri). Visas apsaimniekošanā esošās dīķu platības nav iespējams reāli pasargāt no nemedijamo zivēdājputnu nodarītajiem zaudējumiem, tomēr mazuļu dīķiem, kas salīdzinoši izmērā nav tik lieli, un to audzēšanas aizsardzībai būtu jāpievērš būtiskāka uzmanība, jo šis arī ir viens no neaizsargātākajiem un svarīgākajiem audzēšanas posmiem produkcijas ieguvē.

Šajā gadā biedrība noslēdza sadarbības līgumu par dalību Rīgas Tehniskās universitātes projektā „Hibrīdās intelektuālās akustiski-optiskās sistēmas izstrāde nemedijamu un migrējošu putnu sugu nodarīto postījumu samazināšanai Latvijas

akvakultūras nozarē”. Projekts pieteikts Valsts un Eiropas Savienības atbalstītajā pasākumā "Inovācija".

Tā kā Eiropā un arī Latvijā tika izmēģinātas daudzas putnu kontroles metodes zivsaimniecībās: gāzes lielgabali (izrādās neefektīvi- putni pie tiem ātri pierod), izšaušana (nesniedz manāmu rezultātu), olu apstrāde (nav iespējama Latvijas apstākļos), tīklu pārvilkšana pāri dīķiem (pielietojama tikai nelielas platības dīķos). Faktiski neviena no tām nesniedz ilgstošu aizsardzību pret zivēdājputnu barošanas dīķos. Latvijā ieviestā kompensāciju sistēma ir izdevīga tikai maziem zivju audzētājiem, izkompensējot putnu radītos zaudējumus, bet nespēj nosegt pat 10% no putnu radītiem zaudējumiem lielās zivju audzētavās. Līdz ar to pastāv nepieciešamība pēc jaunām efektīvām, videi draudzīgām aizsardzības līdzekļu metodēm, kas pasargās zivju resursus no zivēdājputniem, nenodarot tiem postu. Biedrības mērķis, iesaistoties projektā ar savu pieredzi, cilvēkresursiem un dīķiem (ražošanas platībām), ir palīdzēt realizēt un sasniegt projekta kopējo mērķi: inovācija akvakultūrā, izstrādājot hibrīdo akustiski-optisko sistēmu nemedījamu un migrējošu putnu atbaidīšanai no Latvijas akvakultūras nozares nozīmīgiem objektiem, kas ievērojami uzlabos zivju audzēšanas procesu, samazinot vai novēršot zivēdājputnu negatīvo ietekmi uz zivju audzēšanu dīķsaimniecībās.

Sakarā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 353 (2016. gada 7. jūnijs) Kārtība, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, ir uzsāktas sarunas ar attiecīgajām Valsts varas institūcijās par minimālās aizsardzības pasākumu prasības postījumu novēršanai, piemēroto De minimis ierobežojuma (Komisijas regulas Nr. 717/2014 3. panta 2. un 3. punktā noteiktais (Kopējais de minimis atbalsts, ko viena dalībvalsts piešķirusi vienam vienotam uzņēmumam zvejniecības un akvakultūras nozarē, jebkurā triju fiskālo gadu periodā nepārsniedz EUR 30 000) atcelšanu. Piemērotais ierobežojums ir diskriminējošs un konkurenci veicinošs attiecībā pret lielu platību dīķsaimniecībām.

Šajā gadā biedrībā tika uzņemts viens jauns biedrs Ērika Rāvas zemnieku saimniecība, Reģ. nr. 42101023594, juridiskā adrese: “Kaļķi”, Durbe, Durbes nov., LV-3440.

Latvijas zivju audzētāju asociācijas pārstāvji arī piedalījās īpaši aizsargājamas sugas Latvijā – Eirāzijas ūdra – sugas aizsardzības plāna (SAP) izstrādes apspriedēs. Notikušajās apspriedēs tika uzklausīts dabas pētnieku un speciālistu viedoklis par esošo šīs sugas stāvokli Latvijā un citās valstīs un aktualizēja konfliktsituācijas saistībā ar ūdru nodarītajiem zaudējumiem dīķsaimniecībās. SAP izstrādes ietvaros biedrības biedri iesūtīja anketas sakarā ar ūdru nodarītajiem zaudējumiem savās saimniecībās.

Mūsu viedoklis ir, balstoties uz pētnieku prezentēto sugas situāciju, ja ūdru populācijas stāvoklis ir labs, noteikti nevajadzētu pieņemt stingrākus aizsardzības pasākumus.

Pašlaik ir iespējas saņemt kompensācijas par ūdru radītajiem zaudējumiem, bet, tā kā tās tiek pārrēķinātas uz zivju audzēšanas platībām, tās ir ļoti niecīgas. Iespējams, to varētu pamatot ar papildus pētījumiem, jo datus iegūtus dabiskajā vidē nevajadzētu attiecināt uz mākslīgām zivju audzēšanas vietām, kur zivju blīvums ir daudzreiz lielāks nekā dabā, un te dzīvnieku koncentrācija ir krietni lielāka, šo apstiprināja arī dabas pētnieki. Kā arī ūdru radīto zaudējumu kompensācijas tiek summētas kopā ar citu nemedījamo dzīvnieku (zivēdāj-putnu) radīto zaudējumu kompensācijām un kopējais kompensāciju apmērs tiek ierobežots ar *de minimis*, kas nozīmē, ka trīs gadu laikā nedrīkst saņemt vairāk par 30 000 EUR. Šādi lielās saimniecības tiek nostādītas nevienlīdzīgā situācijā ar mazajām un cieš būtiskus zaudējumus no nemedījamo dzīvnieku puses pret kuriem nav iespējams vai nedrīkst cīnīties.

Iespējamie risinājumi būtu atļaut ūdru medības vai to skaita kontroli vietās kur tie lokāli koncentrējas un rada lielus zaudējumus, kā dīķsaimniecībās. Kā arī SAP iestrādāt ieteikumus kā sakārtot esošos normatīvos aktus par nejauši nomedītajiem ūdriem bebru lamatās. Jo apsaimniekojot un aizsargājot dīķus no bebru postījumiem, tie tiek ķerti ar lamatām un dīķsaimniecību teritorijās, kur ūdru daudzums ir lielākā skaitā nekā dabiskos apstākļos, to nejauša noķeršana lamatās palielinās un šādās situācijās medniekam darot savu darbu nebūtu jābūt pārkāpējam.

Vairāku biedrības biedru pārstāvji piedalījās Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” Zivju audzētavas “Tome” Akvakultūras pētniecības un izglītības centrā, Tomē, 4 dienu (32 stundu) teorētiskajās apmācībās “Akvakultūras apmācība vidēja līmeņa speciālistiem”, kas norisinās EJZF projekta Nr. 17-00-F02205-000001 „Zinātniskā institūta "BIOR" Akvakultūras

pētniecības un izglītības centra konsultāciju sniegšana akvakultūras saimniecībām” ietvaros. Saimniecību pārstāvji ieguva padziļinātas zināšanas par lašveidīgo zivju audzēšanu recirkulācijas akvakultūras sistēmās un zivju produkcijas sagatavošanas procesiem realizācijai. Apmācības vadīja Clewer Aquaculture OY speciālisti no Somijas: Pasi Korvonen, Riitta Myyra un Martti Naukkarinen.